

L'os dur de la llei electoral

Les primeres reunions de la ponència de la llei electoral catalana feien entreveure que un acord era possible. Però no s'havia arribat al nucli de la norma: el model electoral. Els interessos de cada partit han fet que hi hagi sobre la taula quatre propostes diferents.

JOSE RICO

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 21.01.10

MODEL DELS EXPERTS

Llistes per vegueries amb vots preferents

L'informe dels experts del Govern proposa les set vegueries com a circumscripcions. A cada una se li adjudicaria un mínim de dos escons – excepte a la de Barcelona, que no se n'hi assignaria cap d'entrada– i els 123 restants es repartirien segons la població. Cada votant elegiria una llista per a la seva circumscripció, però podria marcar els candidats a qui dona el seu vot preferent. Cada llista tindria tants candidats com escons tingués la circumscripció.

Aquest model és, en essència, el que defensen ERC i Ciutadans pel Canvi, encara que l'associació afí al PSC atribueix d'entrada un escó a cada vegueria, inclosa la de Barcelona. També és l'únic sistema que no contempla doble vot i sí que defensa que es premiï la participació amb un Parlament que pugui oscil·lar entre 120 i 150 escons. Amb les dades del 2006, sols CiU i el PSC hi sortirien guanyant, i el tripartit s'hauria salvat pels pèls.

MODEL DEL PSC

Pes metropolità per igualar la balança

El PSC es basa en un sistema proporcional pur (una persona, un vot) i planteja una doble urna per poder afavorir la presència del territori. Proposa 64 districtes electorals: 36 comarques, els 10 districtes de Barcelona i 18 partits judicials a la conurbació de la capital. Així, gairebé la meitat dels districtes es concentrarien a Barcelona i l'àrea metropolitana, on el PSC és hegemònic. S'elegirien directament 64 diputats –els més votats de cada districte– i es repartiria la resta proporcionalment als vots de cada partit a tot Catalunya, a manera de circumscripció única.

La proposta socialista és la que més s'assembla al model vigent a Alemanya, fins al punt que inclou la possibilitat que el nombre de diputats variï a l'alça si un partit obté als districtes més escons dels que li correspondrien aplicant la fórmula electoral de restes majors. Amb aquest sistema, el Parlament tindria avui 136 escons.

MODEL D'ICV-EUiA

Proporcionalitat total contra el bipartidisme

La fórmula alemanya estreny el vincle entre ciutadans i diputats, però perjudica les forces polítiques minoritàries. Per aquest motiu, ICV-EUiA prefereix un sistema electoral inspirat en el d'Holanda, també amb llistes diferents segons el territori, però amb circumscripció única. En aquest cas, la proporcionalitat és encara més pura que amb el model que

defensa el PSC, cosa que faria perdre pes parlamentari als grans partits. La proposta ecosocialista planteja les vegueries com a «demarcacions de provisió territorial dels escons», cosa que significa que l'adjudicació dels diputats dependria dels resultats de cada partit a cada vegueria, amb independència que l'escrutini es faria a nivell autonòmic. L'estimació d'escons és molt similar a la que s'obté amb el sistema socialista, raó per la qual ICV ha deixat la porta oberta a la negociació. El PPC i Ciutadans tampoc veuen amb mals ulls l'esperit dels dos sistemes.

MODEL DE CIU

Trossejar el territori dóna majoria absoluta

La federació també aposta pel doble vot, però amb dues diferències que distorsionen en gran manera la proporcionalitat. La primera és la divisió en districtes per al vot territorial. Proposa 54 districtes: 41 comarques, els 10 districtes de Barcelona, el Barcelonès Nord, l'Hospitalet i un últim de la Catalunya exterior. És a dir, la majoria de districtes es concentren on CiU té més pes, fora de l'àrea metropolitana.

La segona diferència és que CiU no vol una sola circumscripció per al vot a llistes, sinó vuit: les vegueries –inclou la no projectada del Penedès–. Com més petites siguin les circumscripcions, menys proporcional és el sistema. Estimacions socialistes conclouen que, si fos vigent aquest model, CiU hauria obtingut el 2006 fins a 24 escons més dels que va aconseguir. Majoria absoluta a costa de reduir a la meitat la representació d'ERC, PPC, ICV i Ciutadans.